

Република Србија

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТУ

КОНКУРЕНЦИЈЕ

Број: 6/0-02-173/2017-6

Датум: 21. фебруар 2017. године

Београд

Председник Комисије за заштиту конкуренције на основу члана 37. став 2. Закона о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13), члана 192. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/10) и члана 2. став 1. тачка 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције („Службени гласник РС“ број 49/11), одлучујући по пријави концентрације број 6/0-02-173/2017-1, коју је дана 27. јануара 2017. године поднело привредно друштво British American Tobacco Investments (Central & Eastern Europe) Limited, са седиштем на адреси Globe House, 1 Water Street, London, WC2R 3LA, регистровано у Регистру привредних друштава Енглеске и Велса под бројем 2898824, преко пуномоћника, адвоката Тијане Којовић из ортачког друштва BDK Advokati из Београда, Мајке Јевросиме 23, дана 21. фебруара 2017. године, доноси следеће

РЕШЕЊЕ¹

I ОДОБРАВА СЕ у скраћеном поступку концентрација учесника на тржишту која настаје стицањем контроле привредног друштва British American Tobacco Investments (Central & Eastern Europe) Limited, са седиштем на адреси Globe House, 1 Water Street, London, WC2R 3LA, регистрованог у Енглеској и Велсу, матични број 2898824, над правима интелектуалне својине и уговорима о интелектуалној својини везаним за дуван друштва Fabrika duhana Sarajevo, са седиштем на адреси Пофалићка 5, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина, матични број 65-02-0013-10, и његовим зависним друштвом Tobacco Press d.o.o. Мостар, са седиштем на адреси Блајбуршких жртва 62, Мостар, Босна и Херцеговина, матични број 58-01-0031-10, куповином 100% удела у овом друштву.

II УТВРЂУЈЕ СЕ да је подносилац пријаве уплатио 3.100.367,50 (тримилionaстохиљадатришестдестседам и 50/100) динара на рачун Комисије за заштиту конкуренције отворен код Управе за трезор, са позивом на број 6/0-02-173/2017-1, што одговара прописаном износу таксе за издавање решења о одобрењу концентрације у скраћеном поступку.

---

¹ Објављени текст садржи заштићене податке. Заштићени подаци приказани су ознаком [...] или у распону који Комисија сматра одговарајућим начином заштите.

Образложење

Привредно друштво British American Tobacco Investments (Central & Eastern Europe) Limited, са седиштем на адреси Globe House, 1 Water Street, London, WC2R 3LA, регистровано у Енглеској и Велсу, матични број 2898824 (у даљем тексту: подносилац пријаве), поднело је дана 27. јануара 2017. године преко пуномоћника пријаву концентрације која је заведена под бројем 6/0-02-173/2017-1. Подносилац пријаве предложио је да Комисија за заштиту конкуренције (у даљем тексту: Комисија) одобри концентрацију учесника на тржишту по скраћеном поступку.

Подносилац пријаве је доставио и две допуне пријаве. Након што је извршила увид у достављену документацију и на основу свих чињеница које проистичу из садржаја поднете пријаве и њених допуна Комисија је утврдила да је пријава потпуна и поднета у складу са Законом о заштити конкуренције („Службени гласник РС“, број 51/09 и 95/13, у даљем тексту: Закон) и са чланом 3. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/16). Такса за издавање акта уплаћена је у целости.

Подносилац пријаве је 27. јануара 2017. године, доставио Комисији уз пријаву концентрације и захтев за одређивање мере заштите података и извора података, о чему је одлучено посебним Закључком број 6/0-02-173/2017-5, од 21. фебруара 2017. године.

Учесници концентрације

Подносилац пријаве је холдинг компанија које је у крајњем власништву мултинационалне групе British American Tobacco plc (у даљем тексту: BAT). BAT је основан 1902. године и спада у пет највећих мултинационалних дуванских компанија у свету, са преко 200 брендова који се пласирају на више од 200 националних тржишта. У Републици Србији група BAT има три зависна друштва: British American Tobacco a.d. Врање, (у даљем тексту: BAT Врање), British American Tobacco South-East Europe d.o.o. Београд, (у даљем тексту: BAT Београд) и TDR друштво са ограниченом одговорношћу за трговину на велико и мало, увоз-извоз, d.o.o. Београд (у даљем тексту: TDR Београд).

Друштво BAT Врање је до јуна 2011. године пословало под називом Duvanska industrija Vranje a.d., Врање. Друштво је основано 1885. године као друштво за производњу дувана. Производња цигарета почела је 01. јула 1959. године. Уговором о купопродаји од 30. септембра 2003. године који је потписан између Агенције за приватизацију Републике Србије, као продавца, друштва British American Tobacco Serbia, London као купца и друштва Weston Investment Company Ltd., London као гаранта продато је 70% друштвеног капитала друштва Duvanska industrija Vranje. Седиште друштва је у Врању, на адреси Стефана Првовенчаног број 209. Друштво је регистровано у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 07178972, а његову претежну делатност чини производња дуванских производа (шифра делатности: 1200). British American Tobacco Serbia је контролор друштва BAT Врање у коме је на дан 09.02.2017. године поседовао 88,1% од укупно емитованих акција.

BAT Београд је друштво са ограниченом одговорношћу које је основано 2001. године, са седиштем у Београду, на адреси Булевар Михаила Пупина бр. 165 г. Друштво је

регистровано у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 17334476, а претежна делатност је трговина на велико дуванским производима (шифра делатности: 4635). Једини члан друштва ВАТ Београд, је друштво Weston Investment Company Limited, London, матични број 00179244, Велика Британија. Друштво Weston Investment Company Limited је у крајњем власништву мултинационалне компаније British American Tobacco plc.

TDR Београд је друштво са ограниченом одговорношћу које је основано 2000. године, са седиштем у Београду, на адреси Булевар Михаила Пупина бр. 165 г. Друштво је регистровано у Агенцији за привредне регистре под матичним бројем 17287869, а претежна делатност је трговина на велико дуванским производима (шифра делатности: 4635). Једини члан друштва TDR Београд, је друштво TDR d.o.o., Ровињ, матични број 040189783, Хрватска. Комисија је решењем број: 6/0-02-481/2015-6, од 09. јула 2015. године одобрила концентрацију учесника на тржишту која настаје, стицањем непосредне контроле друштва Weston Investment Company Limited над друштвом Adris Grupa d.d. из Хрватске, уз истовремено стицање посредне контроле над његовим зависним друштвом TDR d.o.o. Београд. Друштво TDR d.o.o., Ровињ поседује и 25% удела у друштву Veletabak d.o.o. Нови Сад, са седиштем на адреси Темеринска 102, Нови Сад, матични број 08762023. Претежна делатност друштва Veletabak d.o.o. је трговина на велико дуванским производима (шифра делатности: 4635).

Циљна имовина над којом ће након спровођења ове концентрације подносилац пријаве вршити контролу, је у власништву друштва Fabrika duhana Sarajevo d.d., са седиштем на адреси Пофалићка 5, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту FDS). Циљна имовина се односи на права интелектуалне својине везане за дуван и уговоре о интелектуалној својини везане за дуван. Права интелектуалне својине се састоје од: [...] Циљна имовина [...].

У Републици Србији, друштво Fabrika duhana Sarajevo је било присутно до 2011. године преко друштва са ограниченом одговорношћу FDS marketing preduzeće за трговину, посредовање и marketing d.o.o. Београд (у даљем тексту: FDS Београд). Решењем Привредног суда у Београду 23 Ст. 2504/2011 од 05.07.2011 године, закључен је стечајни поступак над дужником FDS Београд, те је ово друштво 24.08.2011 избрисано из регистра привредних друштва. Цигарете које производи друштво Fabrika duhana Sarajevo, у Републици Србији се дистрибуирају преко друштва [...], које је уписано у Регистар трговаца на велико дуванским производима. Главне робне марке које производи друштво Fabrika duhana Sarajevo су Aura, Drina, Code и Royal.

Осим циљне имовине, након спровођења ове концентрације подносилац пријаве ће куповином 100% удела стећи непосредну контролу над друштвом Tobacco Press d.o.o. Мостар са седиштем на адреси Блајбуршких жртава 62, Мостар, Босна и Херцеговина, матични број 58-01-0031-10 (у даљем тексту: циљно друштво). Једини власник циљног друштва је друштво Fabrika duhana Sarajevo. Претежна делатност циљног друштва је малопродаја књига, новина, часописа, папирне робе и цигарета. Циљно друштво поседује мрежу од 256 киоска који се налазе на територији Федерације Босне и Херцеговине. Циљно друштво није присутно и не поседује имовину на тржишту Републике Србије.

Опис трансакције и акт о концентрацији

Као акт о концентрацији, Комисији је достављен Уговор о издвајању имовине у вези с купопродајом дуванске и малопродајне имовине (у даљем тексту: Уговор), који је закључен 27. јануара 2017. године, између друштва Fabrika duhana Sarajevo d.d., у својству продавца и друштва British American Tobacco Investments (Central & Eastern Europe) Limited у својству купца. Овим Уговором су прецизно уређени међусобни односи у погледу куповине и продаје делова имовине друштва Fabrika duhana Sarajevo и удела у циљном друштву.

Предмет трансакције обухвата истовремени и међусобно условљени пренос делова имовине друштва Fabrika duhana Sarajevo и 100% удела у друштву Tobacco Press d.o.o., Мостар са продавца на купца.

Услови за подношење пријаве

Из свега наведеног произлази да предметна трансакција представља концентрацију у смислу члана 17. став 1. тачка 2. Закона.

Учесник на тржишту који стиче контролу има обавезу пријаве концентрације у смислу члана 61. Закона, што је утврђено увидом у податке о приходима и у финансијске извештаје учесника концентрације. Треба напоменути да се као релевантна календарска година, сматра 2015. година, услед чињенице да је рок за подношење завршног рачуна, па самим тим и финансијских извештаја за пословну 2016. годину, 28. фебруар 2017. године. Из података достављених Комисији о укупним годишњим приходима подносиоца пријаве оствареном на светском тржишту и тржишту Републике Србије у 2015. години, проистиче да исти надмашују износе остварених укупних годишњих прихода из члана 61. став 1. тачка 1. Закона, што значи да је постојала обавеза пријаве предметне концентрације Комисији.

Пријава је поднета у складу са одредбама члана 63. став 1. тачка 1. Закона.

Пријава је поднета у складу са чланом 3. Уредбе о садржини и начину подношења пријаве концентрације („Службени гласник РС“, бр. 05/2016).

Релевантно тржиште

Релевантно тржиште одређено је у складу са чланом 6. Закона и Уредбом о критеријумима за одређивање релевантног тржишта („Службени гласник РС“, бр. 89/2009). Релевантно тржиште производа представља скуп роба/услуга које потрошачи сматрају заменљивим у погледу њиховог својства, уобичајене намене и цене. Релевантно географско тржиште представља територију на којој учесници на тржишту учествују у понуди или потражњи и на којој постоје исти или слични услови конкуренције, а који се битно разликују од услова конкуренције на суседним територијама.

Подносилац пријаве је предложио да се релевантно тржиште производа/услуга дефинише као тржиште фабрички произведених цигарета, без потребе да се исто додатно сегментира. Комисија није могла у потпуности да прихвати понуђени предлог релевантног тржишта производа. Приликом спровођења предметног поступка

Комисија је посебно водила рачуна о томе да су тржиште производње, откупа, обраде и промета дувана те производње и трговине дуванским производима специфична тржишта, која су због карактеристика дувана и дуванских прерађевина као производа, уређена низом посебних прописа, без обзира да ли је при томе реч о привредном или здравственом аспекту регулације производње, промета и употребе дувана и дуванских прерађевина. Комисија је констатовала да је област производње, обраде и стављања у промет дувана и обрађеног дувана, као и производње, разврставања и промета дуванских производа и вођења регистара, евиденционих листа и евиденција прецизно уређена и под контролом Управе за дуван као органа управе у саставу министарства надлежног за послове финансија. Управа за дуван поред осталих активности, у складу са Законом о дувану утврђује испуњеност услова и издаје дозволе за производњу, обраду, увоз и извоз дувана, односно обрађеног дувана, те утврђује испуњеност услова и издаје дозволе за промет (трговина на велико, трговина на мало, увоз и извоз) дуванских производа. Произвођач, односно увозник дуванских производа дужан је да пре стављања у промет дуванских производа, одреди малопродајне цене тих производа и пријави их Управи за дуван. С обзиром да су износи акциза на цигарете како произвођача цигарета тако и њихових увозника идентичне, те да су малопродајне цене домаћих и увозних цигарета сличне, као и да су домаћи произвођачи уједно и увозници одређених брендова цигарета, Комисија сматра да произвођачи и увозници цигарета чине јединствено тржиште. Са друге стране, према Закону о дувану, произвођач, као и увозник дуванских производа дужан је да сопствене дуванске производе продаје искључиво преко трговаца на велико који су уписани у Регистар трговаца на велико дуванским производима (у даљем тексту: Регистар), осим ако произвођач дуванских производа није истовремено уписан и у Регистар. Трговином на мало дуванским производима може да се бави привредни субјект, који испуњава услове прописане Законом о дувану. На основу претходног, а имајућу у виду да се права и уговори о интелектуалној својини која се преносе са друштва FDS на подносиоца пријаве, на тржишту Републике Србије заснивају искључиво на промету дуванских производа, како фабрички произведених цигарета, тако и резаног дувана, Комисија је за потребе овог поступка дефинисала два одвојена тржишта:

1. тржиште продаје фабрички произведених цигарета и
2. тржиште продаје резаног дувана.

Понуда цигарета у Србији обухвата широку палету брендова и припадајућих робних марки које се начелно могу груписати у три ценовна сегмента: low (нижа ценовна категорија), medium (средња категорија) и premium (премијум категорија). Међутим, за потребе предметне концентрације, Комисија сматра да није потребно додатно сегментирати тржиште продаје фабрички произведених цигарета, јер припадност брендова/робних марки одређеном ценовном сегменту нема трајни карактер и да учесници на тржишту периодично врше тзв. репозиционирање појединих брендова/робних марки, односно премештање из једне у другу ценовну категорију.

У погледу релевантног географског тржишта, подносилац пријаве је предложио да се овај аспект релевантног тржишта одреди на начин да обухвата целокупну територију Републике Србије. Комисија је прихватила наведени предлог дефиниције, посебно имајући у виду да је цена цигарета регулисана Законом о дувану и Законом о акцизама, којима је регулисан и Акт о одређивању малопродајних цена који се објављује у Службеном гласнику Републике Србије.

Оцена ефеката концентрације

За потребе оцене ефеката предметне концентрације на тржишту продаје фабрички произведених цигарета, Комисија је спровела анализу тржишне структуре. Извори података за анализу били су подаци агенције Nielsen, који се односе на вредност продаје у Републици Србији за 2015. годину, а које су доставили подносиоци пријаве. Приходи од продаје на тржишту фабрички произведених цигарета износили су [...]. Тржишни лидер је Phillip Morris International, чији је тржишни удео износио /30-40%. За њим следе следећа друштва са следећим тржишним учешћима: British American Tobacco заједно са друштвом TDR Београд /20-30%, Japan Tobacco International /10-20%, Imperial Tobacco Group /5-10%, Monus /0-5% и Fabrika duhana Sarajevo /0-5%. Вредност Херфиндал-Хиршмановог индекса у 2015. години, пре спровођења концентрације износила је 2.724,36 поена. Херфиндал-Хиршманов индекс (у даљем тексту: НН индекс) означава степен концентрације на релевантном тржишту и представља збир квадрата појединачних удела свих учесника на релевантном тржишту. На основу вредности НН индекса у 2015. години, која је виша од 2.000 поена релевантно тржиште се сматра високо концентрисаним. Након спровођења концентрације заједничко тржишно учешће учесника у концентрацији износиће /20-30%, док ће вредност НН индекса порасти за 58,92 поена и износиће 2.783,28 поена. Реализацијом предметне концентрације неће се битније променити структура тржишта, односно тржиште ће и даље остати високо концентрисано.

Према подацима подносиоца пријаве, приходи од продаје на тржишту резаног дувана (дувана за мотање) износили су [...] у 2015. години. Тржишни удео подносиоца пријаве износио је /30-40%. Резани дуван произведен у друштву FDS није се пласирао на тржишту Републике Србије у 2015. години, иако таква могућност постоји, с обзиром да је њихов међународни жиг-RD Rezani Duhan регистрован за територију Републике Србије.

Имајући у виду све напред наведено, као и друге наводе у пријави, закључено је да реализација предметне концентрације неће изазвати негативне последице ни на једном од два дефинисана релевантна тржишта. Иако ће реализацијом предметне концентрације доћи до хоризонталних преклапања, структура тржишта продаје фабрички произведених цигарета неће се битније променити. Имајући у виду да је промена вредности НН индекса мања од 150 поена, закључено је да не постоји забринутост у погледу било ког критеријума за оцену дозвољености концентрације из чл. 19. Закона. Такође, структура тржишта продаје резаног дувана остаће непромењена, с обзиром да се резани дуван који производи друштво FDS није пласирао на тржишту Републике Србије.

Што се тиче вертикалних ефеката, спровођење предметне концентрације неће утицати на inter-brand конкуренцију на нивоу произвођача и увозника цигарета и неће имати за последицу затварања тржишта дистрибуције и/или малопродаје за производе других произвођача. Комисија сматра да је ова област пословања законски врло прецизно уређена и под контролом министарства надлежног за послове финансија, као и Управе за дуван Републике Србије.

Спровођењем предметне концентрације, подносилац пријаве неће значајно ограничити, нарушити или спречити конкуренцију на тржишту Републике Србије или његовом

делу, стварањем или јачањем доминантног положаја. Из тог разлога, одлучено је као у ставу I диспозитива овог решења.

Одлука у ставу II диспозитива донета је применом члана 65. став 5. Закона и члана 2. став 1. тачке 6. Тарифника о висини накнада за послове из надлежности Комисије за заштиту конкуренције, а на основу оствареног прихода учесника у концентрацији и са њима повезаних учесника на тржишту у обрачунској години која претходи години у којој је концентрација пријављена.

Поука о правном средству

Ово решење је коначно у управном поступку.

Против овог решења може се поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Др Милоје Обрадовић